

**Concursul de promovare în funcția de judecător la Înalta Curte de Casație și Justiție
Sesiunea aprilie – septembrie 2023**

Comisia de evaluare pentru Secția I civilă

RAPORT DE EVALUARE

Întocmit în temeiul dispozițiilor art. 14 alin. (8) din Regulamentul privind concursul de promovare în funcția de judecător la Înalta Curte de Casație și Justiție, aprobat prin Hotărârea Secției pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii nr. 1057/06.04.2023, în urma evaluării hotărârilor judecătorești redactate de către candidat:

CANDIDAT: COD 1021

I. Documentele supuse evaluării:

- 30 de hotărâri judecătorești redactate de către candidat, transmise în condițiile art. 12 alin. (8) din Regulamentul de concurs;
- 10 hotărâri judecătorești redactate de către candidat, lucrări de specialitate publicate de candidat și orice alte înscrisuri în limba română considerate relevante de către candidat, comunicate de acesta în procedura de înscriere la concurs, conform art. 5 alin. (7) din Regulamentul de concurs (dacă este cazul);
- răspunsul candidatului cu privire la explicațiile solicitate de către comisia de evaluare, conform art. 14 alin. (6) din Regulamentul de concurs (dacă este cazul);
- sesizări sau observații în legătură cu cele 30 de hotărâri judecătorești mai sus menționate, care se referă la criteriile de evaluare, primite din partea opiniei publice conform art. 12 alin. (11) din Regulamentul de concurs (dacă este cazul).

II. Explicații solicitate candidatului de către comisia de evaluare:

- a) Explicații solicitate candidatului: nu este cazul
- b) Răspunsul candidatului cu privire la explicațiile solicitate: nu este cazul
- c) Argumentele pentru care au fost reținute sau înlăturate susținerile candidatului: nu este cazul

III. Sesizări sau observații primite din partea opiniei publice:

- a) Sesizări sau observații primite din partea opiniei publice, care se referă la criteriile de evaluare: nu este cazul
- b) Sesizări sau observații primite din partea opiniei publice al căror conținut excede prevederilor art. 12 alin. (11) din Regulamentul de concurs: nu este cazul
- c) Argumentele pentru care au fost reținute sau înlăturate sesizările sau observațiile opiniei publice: nu este cazul

IV. Criteriile de evaluare și punctajul acordat

a) Capacitatea de analiză și sinteză

Examinarea hotărârilor redactate de candidat permite concluzia că acesta posedă o bună capacitate analitică, fiind preocupat de identificarea și prezentarea aspectelor relevante ale proceselor. Analiza realizată de candidat surprinde aspectele importante ale problematicei juridice a cauzelor, transpunerea lor în motivare având, în mod obișnuit, claritate și rigoare.

Atunci când, în unele procese, se ridică probleme de drept multiple și /sau complexe, candidatul reușește, cel mai adesea, să conducă bine argumentația, oferind analize echilibrate și pertinente. Candidatul are inclusiv capacitatea de a grupa, atunci când este cazul, mai multe critici, răspunzându-le printr-un considerent comun, dar care posedă aptitudinea de a acoperi problematica juridică de interes.

Comisia remarcă, în cazul candidatului, preocuparea acestuia de a oferi analize îndeajuns de cuprinzătoare, care să fundamenteze un act de judecată de bună calitate.

În ceea ce privește capacitatea de sinteză a candidatului, se constată că în unele situații motivele pentru care sunt exercitate căile de atac sunt bine sintetizate și sistematizate. Alteori însă, candidatul preferă preluări ample ale unor elemente de istoric al cauzei, deși, în contextul particular al procesului, asemenea preluări nu sunt justificate (a se vedea, spre exemplu, hotărârea nr. 12 selectată de Comisie, în care sunt redată amplu, nesintetizat, motivele cererii de chemare în judecată, acestea acoperind circa 5 pagini și jumătate).

În hotărârea nr. 1 selectată de Comisie sinteza motivelor de apel nu este îndeajuns de bine realizată, din prezentarea făcută de candidat nerezultând care este scopul urmărit de parte în declararea apelului. Acest scop poate fi dedus doar din examinarea soluției date în apel și a motivelor care susțin această soluție, deși în mod normal el trebuia să rezulte din referirile făcute de candidat la calea de atac exercitată.

Punctaj acordat: 7,00 puncte

b) Coerența în exprimare

La calitatea juridică a hotărârilor redactate de candidat contribuie faptul că, atât prin conținutul lor propriu-zis, cât și prin maniera de prezentare (uzând de o succesiune a considerentelor dictată de particularitățile cauzei, de specificul soluției pronunțate și de linia de argumentare preferată de candidat), considerentele care susțin soluția tind să beneficieze, în mod obișnuit, de coerență. Înlănțuirea argumentelor este, de obicei, bine aleasă, relația dintre acestea fiind vizibilă, astfel că, privite în integralitatea lor, motivele alcătuiesc un ansamblu unitar. Impresia creată, în multe cazuri, este de echilibru și unitate a demonstrației juridice,

argumentele întrebuintate în motivare și, în genere, raționamentele folosite susținându-se unele pe altele și, prin aceasta, facilitând concluzia că judecătorul controlează într-o adecvată măsură construcția juridică de care uzează.

Această manieră de prezentare facilitează atât înțelegerea problematicii juridice de ansamblu, cât și a detaliilor de argumentare care, în concret, conferă substanță considerentelor.

Există însă și situații în care coerența argumentației, precum și coerența de ansamblu a întregii hotărâri, au de suferit. Această consecință își are, uneori, cauza în faptul că istoricul procesului, motivele de apel/recurs ori întâmpinările nu sunt suficient de bine sistematizate și sintetizate; alteori, coerența argumentației este afectată de utilizarea greșită a virgulelor sau dimpotrivă, de nefolosirea lor (spre exemplu, hotărârile nr. 1, 2 și 3 selectate de candidat; în hotărârea nr. 29 selectată de Comisie, la fila 9 alin.ultim, virgula este plasată între subiect și predicat).

Coerența în exprimare este afectată și în situațiile în care candidatul utilizează fraze mai ample și greoaie, percepția negativă fiind amplificată uneori și de prezența unor greșeli de exprimare (a se vedea hotărârea nr. 29 selectată de Comisie, care la pagina 26 alin. 2 conține următoare frază: *„Sub un alt motiv de apel, apelantul-pârât Institutul Națională dreptul de proprietate al autoarei reclamantelor, susținând pe de o parte că imobilul nu a fâl pentru Studiul Totalitarismului contescut obiectul unei tranzacții valide (prețul de 1,5 milioane lei a fost plătit în condițiile în care, ca urmare a actului de stabilizare monetară din august 1947, suma maximă ce putea fi deținută legal, în numerar, de o persoană fizică era de 5 milioane de lei vechi, echivalentul a 250 de lei, astfel încât nicio persoană nu putea tranzacționa legal 1,5 milioane de lei, fără ca această tranzacție să nu intre, de îndată, în atenția autorităților vremii, pentru care depășirea plafoanelor constituia o gravă infracțiune), pe de altă parte că înscrisul prezentat ca titlu de proprietate al autoarei reclamantei este contrafăcut (cu referire la timbrele administrative/fiscale aplicate, precum și la neconcordanțele flagrante dintre semnăturile de pe acest înscris și cele de pe cererea pentru emiterea autorizației de construire și de pe alte scripte de comparație din epocă), precum și faptul că în epocă, prețul plătit era exorbitant pentru un singur apartament întrucât în primăvara anului 1948 (înainte de 11 iunie 1948, data mării naționalizări a principalelor mijloace de producție) prețurile scad, diminuarea fiind de cca. 20%, pe fondul iminentei naționalizări”*).

Topica propozițiilor și/sau frazelor este în unele cazuri deficitară, alterând cursivitatea argumentației și coerența de ansamblu a hotărârii, precum în hotărârea nr. 1 selectată de candidat, la fila 6 alin. 10 și la fila 7 alin. 6.

Punctaj acordat: 7,00 puncte

c) Argumentația din punct de vedere al clarității și logicii

Ca regulă dominantă, hotărârile judecătorești redactate de candidat se remarcă prin claritate, argumentele care susțin soluția fiind prezentate într-o manieră caracterizată de rigoare și limpezime logică. Această caracteristică permite, cel mai adesea, înțelegerea completă a raționamentului care stă la baza hotărârii, înțelegere facilitată inclusiv persoanelor care nu beneficiază de pregătire juridică.

Limbajul întrebuintat este, în mod obișnuit, accesibil , rigoarea juridică și logică ce-i este specifică neconstituind un obstacol în înțelegerea lui. Candidatul conciliază exigențele specifice unui limbaj tehnic cu cele privitoare la accesibilitatea hotărârii și la comprehensibilitatea acesteia.

Este evidentă preocuparea candidatului de a răspunde motivelor pentru care căile de atac au fost exercitate, precum și apărărilor formulate, inclusiv excepțiilor procesuale invocate, concretizarea acestei preocupări fiind favorizată de o bună capacitate argumentativă, precum și de cunoașterea și fructificarea informațiilor juridice necesare domeniului său de activitate profesională.

Claritatea argumentației este însă afectată uneori de existența unor alegații a căror conținut nu oferă toate elementele necesare unei bune înțelegeri a sensului lor. Spre exemplu, în hotărârea nr. 1 selectată de candidat, la fila 6 alin. 7 se vorbește despre „stabilirea obligației”, fără a rezulta despre care obligație este vorba, după cum în aceeași hotărâre, la fila 7 alin. 3, se regăsește o altă frază insuficient de clară.

Există și situații în care pot fi identificate unele neglijențe în exprimare ce afectează acuratețea argumentației: „...*nu este posibilă restituirea în natură, ci numai a altor măsuri reparatorii...*” (hotărârea nr. 2 selectată de Comisie, fila 9 alin. 7, însă există și alte hotărâri în care se regăsesc greșeli de exprimare).

În hotărârea nr. 5 selectată de Comisie, termenul „datorită” este folosit greșit, corectă fiind, în context, exprimarea „din cauza” ori alt echivalent (fila 3 alin. 6 din hotărâre).

Punctaj acordat: 7,00 puncte

d) Încuviințarea sau înlăturarea argumentată a cererilor părților prin raportare la probe, principii și reguli de drept

Astfel cum Comisia a evidențiat deja, candidatul este preocupat de realizarea unui act de judecată de bună calitate, întemeiat pe identificarea și analiza aspectelor relevante în planul judecătii, precum și pe argumentarea clară și coerentă a hotărârilor.

Acestei preocupări îi poate fi subsumată și maniera în care candidatul se raportează la cererile părților, fiind evidentă intenția de a le răspunde cu claritate, acoperitor și comprehensibil, indiferent dacă este vorba despre admiterea sau, după caz, despre respingerea acestor cereri.

Examinarea hotărârilor redactate de candidat îngăduie constatarea că acesta este conștient de însemnătatea soluționării cererilor părților și de motivarea corespunzătoare a acestora. Argumentația folosită include, de regulă, referiri la probele administrate, astfel încât temeiul factual al hotărârii să fie configurat cât mai convingător, și/sau la dispozițiile legale sau la principiile și regulile de drept aplicabile. Când candidatul face referire la acestea din urmă, procedează, în mod obișnuit, la o prezentare și/sau explicitare a lor, astfel încât părțile să poată înțelege în ce constă regula sau principiul de drept respectiv.

Referirile la dispozițiile legale incidente sunt, în cele mai multe cazuri, realizate cu atenție, fiind îndeajuns de evidentă intenția de a convinge părțile cu privire la justetea argumentației instanței, candidatul fiind preocupat să cuprindă în hotărâre toate elementele de fapt și drept care, în aprecierea sa, au aptitudinea de a susține soluția pronunțată.

Sunt rare situațiile în care încuviințarea sau înlăturarea unor cereri ale părților nu este suficient argumentată, precum, spre exemplu, în hotărârea nr. 1 selectată de Comisie, în care referirile la probe sunt generice; de asemenea, în hotărârea nr. 11 selectată de Comisie (pagina 7, alin.3), în care se face, foarte general, următoarea afirmație: „... *criticile apelantei-pârâte fiind nefondate în raport de probele administrate și de dispozițiile legale reținute ca incidente în cauză.*”

Punctaj acordat: 9,00 puncte

e) Argumentarea coerentă și clară din punct de vedere al logicii juridice

Argumentația care susține soluția expusă în dispozitiv este, în mod obișnuit, bine condusă de către candidat, existând un fir logic al expunerii care să permită înțelegerea motivelor de fapt și/sau drept care au fost avute în vedere de către instanță. Considerentele au, în cele mai multe dintre hotărâri, suficientă coerență și claritate, îngăduind identificarea raționamentului care sprijină soluția cuprinsă în dispozitivul hotărârii și înțelegerea argumentelor de fapt și /sau drept pe care soluția se întemeiază.

Expunerea argumentelor are claritate și datorită faptului că limbajul folosit nu este excesiv de tehnic, candidatul reușind, în cele mai multe cazuri, să găsească un oportun echilibru între exigența folosirii unui limbaj juridic specific și aceea de a asigura comprehensibilitatea hotărârii.

Pot fi însă identificate și situații în care unele exprimări nu sunt îndeajuns de bine alese, topica frazelor fiind mai puțin inspirată, precum, spre exemplu, în hotărârea nr. 3 selectată de candidat, care în motivarea soluției conține și următoarea afirmație: „...*ceea ce excedează conform celor expuse anterior controlului instanței de recurs*”.

Mai observă Comisia că în hotărârea nr. 2 selectată de candidat, acesta se referă la „sentința” atacată cu recurs, deși hotărârea atacată este, în realitate, o decizie. Tot astfel, în hotărârea nr. 5 selectată de Comisie, deși în partea de început a considerentelor instanței de apel se face vorbire despre soluționarea apelurilor, din examinarea restului deciziei rezultă că, în fapt, este vorba despre un singur apel declarat în cauză (a se vedea pct. 5 din hotărâre).

Tot cu privire la un deficit de claritate a argumentației juridice, Comisia mai observă că deși în motivarea hotărârii nr. 18 selectată de Comisie se reține că apelul trebuie, între altele, respins deoarece pentru o parte din sumă nu s-a făcut dovada caracterului său cert și lichid în sensul art. 662 C.pr.civ., totuși în motivare se regăsesc argumente doar cu privire la lipsa caracterului cert al sumei împrumutate, iar nu și cu privire la lipsa caracterului ei lichid. Mai mult, art. 662 C.pr.civ., este doar evocat, deși o mai bună înțelegere a raționamentului instanței impunea menționarea conținutului acestuia, precum și unele explicitări cu privire la înțelesul noțiunilor de creanță certă, respectiv lichidă.

În hotărârea nr. 1 selectată de Comisie, deși a fost stabilit un quantum al contribuției lunare corespunzător situației în care debitorul are 3 sau mai mulți copii, nu este indicat în concret câți copii are apelanta, pentru ca, în acest fel, să poată fi înțeleasă pe deplin soluția instanței și justetea acesteia.

Punctaj acordat: 7,00 puncte

f) Evitarea expunerii și detalierii aspectelor nerelevante în motivare

Spre deosebire de evocarea elementelor de istoric ale cauzei sau de prezentarea motivelor de apel/recurs sau a întâmplărilor, în cazul cărora, așa cum s-a arătat prin cele de mai sus, candidatul uzează uneori de preluări ample, insuficient sintetizate și care încarcă în mod inutil hotărârea judecătorească, în ce privește motivarea propriu-zisă a soluției

pronunțate în calea de atac candidatul dovedește, de obicei, o bună capacitate de a selecta aspectele cu adevărat utile în plan juridic, fără a se referi la aspecte lipsite de relevanță sau străine de problematica procesului.

Chiar și atunci când părțile fac, în cererile lor, referire la aspecte sau chestiuni lipsite de utilitate în cauză, care, deși sunt nerelevante, sunt menționate în hotărâre, în motivarea propriei soluții candidatul reușește identificarea acelor care prezintă relevanță reală, concentrându-și argumentația asupra lor.

Pot fi însă identificate și unele situații în care candidatul, aparent pentru a-și consolida argumentația, preferă să dubleze motivele care stau la baza soluției pronunțate, deși, în concret, o asemenea rezolvare nu era necesară. Spre exemplu, în hotărârea nr. 2 selectată de candidat, deși s-a reținut existența unui motiv de inadmisibilitate a revizuirii (lipsa identității de părți), se procedează, subsecvent, la analiza amplă și a altor susțineri ale părților. Tot astfel, în hotărârea nr.3 selectată de candidat, deși se reținuse tardiva invocare a unei excepții procesuale, se realizează și o analiză a temeiniciei de fond a acestei excepții.

Punctaj acordat: 8,50 puncte

g) Redactarea dispozitivului într-o formă clară, concisă, aptă de a fi pusă în executare

O caracteristică a hotărârilor pronunțate de candidat este aceea că dispozitivul acestora este redactat într-o manieră clară, precisă și concisă, astfel încât să fie pe deplin posibilă punerea în executare, atunci când este cazul, a celor dispuse de instanță.

Punctaj acordat: 10 puncte

h) Analiza și interpretarea probelor administrate

Examinarea hotărârilor judecătorești aflate la dispoziția comisiei trimite la concluzia că, în activitatea de judecată, candidatul înțelege însemnătatea analizării și interpretării atente a probelor administrate, ca o condiție a aflării adevărului și, deci, a pronunțării unei hotărâri legale și temeinice.

În același timp, înțelege că forța persuasivă a hotărârii și credibilitatea ei fac necesară inclusiv menționarea atentă în considerente a probelor pe care instanța le-a avut în vedere la adoptarea hotărârii, precum și, atunci când este cazul, a motivelor pentru care unele probe nu au fost luate în considerare ori au fost considerate ca fiind lipsite de credibilitate.

Punctaj acordat: 10 puncte

i) Modul în care a fost respectată jurisprudența Curții Constituționale, Înaltei Curți de Casație și Justiție, Curții Europene a Drepturilor Omului și a Curții de Justiție a Uniunii Europene, atunci când este cazul

Candidatul dovedește o bună cunoaștere a jurisprudenței CCR, ÎCCJ, CEDO și CJUE, în considerentele hotărârilor pronunțate regăsindu-se, atunci când problematica juridică a

cauzei o impune, referiri la hotărâri relevante. Mai mult, referirile nu sunt formale, ci vizează conținutul de fond al dezlegărilor cuprinse în aceste hotărâri, dezlegări care sunt valorificate în mod corect în soluționarea proceselor și în motivarea hotărârilor (a se vedea, spre exemplu: hotărârea nr. 9 selectată de candidat; hotărârea nr. 18 selectată de Comisie; hotărârile nr.5,12 și 29 selectate de Comisie).

Punctaj acordat: 10 puncte

j) Respectarea termenelor rezonabile de soluționare a cauzelor și de redactare a hotărârilor

În perioada de timp supusă evaluării, candidatul a înregistrat doar în unele perioade întârzieri în redactarea hotărârilor, acestea fiind reduse ca durată . În ce privește durata proceselor, aceasta s-a înscris în media instanței din care candidatul face parte.

Punctaj acordat: 9,50 puncte

V.PUNCTAJ TOTAL – 85,00 puncte

Data: 18.08.2023

Comisia de evaluare pentru Secția I civilă

judecător

judecător I

prof.univ.

